

[Undervisningsministeren.]

fonden at tage disse særlige hensyn til værnepligtige, som vi gør i forbindelse med højskolerne. Men jeg skal tilføje, at det, som jeg tidligere har bemærket, er under overvejelse at nedsætte en kommission om ungdommens uddannelsesfond med særligt henblik på den revision, der forestår om et par år, og det er muligt — jeg tør ikke udtale mig for sikkert om det, men jeg indrømmer, at det problem, det ærede medlem rejser her, nok gør det sandsynligt — at vi skulle lade denne kommission beskæftige sig med alle de eksisterende elevstøtteordninger på de forskellige felter, også dem, der ikke nu hører under uddannelsesfonden, f. eks. de regler for højskoleophold, som det ærede medlem nævnte, sådan at vi kan få den harmonisering af de forskellige regler, som det ærede medlem her pegede på.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Af *Svend Haugaard* til indenrigsministeren:

„Vil ministeren foranledige, at de ofte omfattende politimæssige afhøringer af såvel de unge, der nægter militærtjeneste, som af de to vidner, der ifølge loven kræves i hvert enkelt tilfælde, ophører?“

Svend Haugaard: Det er ifølge lov om værnepligtiges anvendelse til civilt arbejde tilladt at nægte militærtjeneste, når det sker af samvittighedsgrunde. Der skal forud for sessionen indsendes en bekendtgørelse om overførsel, og når den er indsendt, foretages i mange, men ikke i alle, tilfælde en omfattende politiafhøring såvel af den, der nægter militærtjeneste, som af de vidner, der ifølge loven skal underskrive. Jeg formoder, at denne afhøring foretages i hvert enkelt tilfælde efter henstilling fra udskrivningsmyndighederne. En betjent i uniform møder op på den værnepligtiges bopæl og tager derfra, når det, hvad det som regel gør, viser sig, at den pågældende er på arbejde, videre til arbejdspladsen. Nu er det ikke alle betjente, der er lige fikse i sådanne situationer, og afhøringen får derfor ofte både over for arbejdsgiveren og arbejdskammeraterne skær af noget kriminelt. I andre tilfælde, vistnok mest her i København, sker det, at man tilkalder den pågældende militærnægter til møde hos poli-

tiet, undertiden under bødeansvar, og det er temmelig vanskeligt, hvis man på grund af arbejdsforhold eller skole ønsker det angivne tidspunkt ændret, da at få dette ønske efterkommet.

Tilsyneladende er der ikke fastlagt bestemte retningslinjer for disse afhøringer, ud over at man søger at få de unge til at udtale sig om deres syn på Atlantpagten, enhedskommando og om deres partipolitiske tilhørsforhold. I enkelte tilfælde er der faldet bemærkninger som „Åh, De er i familie med den og den, så er De jo alvorligt belastet.“ Man bliver udspurgt om sit tilhørsforhold til foreninger. „Er De medlem af „Aldrig Mere Krig“?“ „Har De noget med Kampagnen mod Atomvåben at gøre?“ „Hvilken omgangskreds har De?“ „Hvem har påvirket Dem?“ Alt dette antagelig i håb om at kunne påvise, at det drejer sig om et politisk standpunkt i stedet for et samvittighedsstandpunkt.

Jeg ved ikke, om jeg her må indskyde, at jeg har svært ved at se, hvordan man er i stand til at skelne mellem en politisk overbevisning og et standpunkt, der er taget i overensstemmelse med ens samvittighed. Jeg tror nok, de fleste vil have svært ved at adskille de to ting, og i hvert fald vil jeg benægte den enkelte afhørers kompetence og evne til at gøre ret og skel på dette punkt.

Jeg har tidligere hørt den påstand, at politiets afhøringer var sat ind for at undgå afhøringer på sessionen, men det er, synes jeg, et meget dårligt argument for politiets indblanding, idet afhøringerne gentages her. De unge må altså gennem skærsilden to gange i stedet for én. Som oftest står de afhørte i disse situationer alene og usikre, og det er derfor ikke vanskeligt for den drevne udspørger, støttet af uniformens autoritet, at bringe dem i vanskeligheder for svar.

Der er eksempler på, at en afhøring har været i op til to timer, man har indladt sig i diskussion med den pågældende, og man har kaldt hans standpunkt for et barnligt eller falskt standpunkt.

Endnu mere urimeligt er det imidlertid, synes jeg, at foretage politiafhøringer af de vidner, som skal dokumentere, at det for militærnægteren drejer sig om et samvittighedsspørgsmål. Ganske vist — det må ind-